

Rekenkamercommissie van de gemeente Huizen

PLAN 2018,
eerste helft van het jaar

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Samenstelling rekenkamercommissie
3. Onderzoek en werkwijze
 - 3.1. Onderzoek
 - 3.2. Werkwijze
 - 3.2.1. Externe ondersteuning
 - 3.2.2. Zienswijze
4. Onderzoek
 - 4.1. Een onderzoek naar de rol van de gemeente Huizen in relatie tot burgerparticipatie
 - 4.2. Wat willen we bereiken?
 - 4.3. Wat gaan we daar voor doen?
 - 4.4. Wat mag het kosten?
 - 4.5. Doel aanbevelingen

1. Inleiding

De rekenkamercommissie onderzoekt voor de raad de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde bestuur (art. 182 gemeentewet).

De rekenkamercommissie heeft tot doel de controlefunctie van de raad te versterken en is daarmee een instrument van de raad. Daarnaast wordt de rekenkamercommissie geacht onafhankelijk van de raad te functioneren en geen onderdeel te zijn van het politiek-bestuurlijke krachtenveld. De rekenkamercommissie bepaalt dan ook zelf wat zij wil onderzoeken.

Op 21 maart van dit jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Een consequentie daarvan kan zijn dat samenstelling van de rekenkamercommissie verandert (zie onder 2.). Om ook een nieuwe commissie alle ruimte te bieden, is slechts één onderzoek - voor de eerste helft van het jaar - opgenomen. De (eventueel gewijzigde) commissie kan dan zelf besluiten nemen voor de tweede helft van het jaar.

2. Samenstelling rekenkamercommissie

De commissie bestaat uit vier raadsleden (mevrouw M.E. Lemmens, de heren C.G. de Kok, J.W. Meijerman en R.W. de Bruijn) en twee externe leden (de heer J.C. Coster, voorzitter en de heer E.S. Rijnders, plaatsvervangend voorzitter tot 30 januari 2018¹).

De functie van ambtelijk secretaris van de commissie is per 1 januari vacant. Aanstelling van een nieuwe secretaris wordt voorzien in januari of februari 2018.

3. Onderzoek en werkwijze

3.1. Onderzoek

De rekenkamercommissie heeft de taak de raad te attenderen op verbeteringsmogelijkheden in het gemeentelijk functioneren.

De rekenkamercommissie richt zich op die aspecten waarvan zij verwacht dat die voor de raad het meest van belang zijn.

Onderzoek door de rekenkamercommissie zal in de praktijk door externen en/of de ambtelijk secretaris worden uitgevoerd. Een en ander is afhankelijk van het onderwerp, de onderzoeksofzet, het beschikbare budget en de omvang van het onderzoek.

De commissie kan zowel een uitgebreid onderzoek verrichten als een kort en gericht onderzoek, een quick scan. Daarnaast kan in een rekenkamerbrief een bepaalde kwestie bondig aan de orde worden gesteld.

De commissie zal bij elk onderzoek in principe dezelfde onderzoeksofzet hanteren.

3.2. Werkwijze

Om een professionele werkwijze te bevorderen, conformeert de commissie zich zoveel mogelijk aan de gedragsregels van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). De commissie is ook lid van de NVRK.

De rekenkamercommissie werkt op basis van de Gemeentewet en de door de raad vastgestelde Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie Huizen.

¹ Ten tijde van het schrijven van dit plan loopt reeds een procedure die moet leiden tot de voordracht aan de gemeenteraad van een nieuwe plaatsvervangend voorzitter.

De rekenkamercommissie stelt hoge eisen aan het openbaar bestuur dat zij controleert en daarom ook aan zichzelf. De rekenkamercommissie houdt zich daarom aan de uitgangspunten zoals verwoord in het kwaliteitshandvest². Bij dit handvest hoort een toetsingskader, waarmee de rekenkamercommissie op haar functioneren, kan worden aangesproken.

De rekenkamercommissie kan in bijzondere gevallen afwijken van het jaarplan.

3.2.1. Externe ondersteuning

Indien externe ondersteuning wordt gezocht, vindt de opdrachtverlening plaats onder de voorwaarden van de rekenkamercommissie.

Het uitgangspunt bij de inschakeling van externe bureaus is dat de eindverantwoordelijkheid, de regie en het uitbrengen van de eindrapportage vanzelfsprekend bij de rekenkamercommissie blijven liggen.

3.2.2. Zienswijze

Alvorens een rapport aan de raad wordt aangeboden, wordt het college in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze daarop aan de rekenkamercommissie kenbaar te maken. De zienswijze van het college zal ook aan de raad worden aangeboden.

4. Onderzoek

4.1. Een onderzoek naar de rol van de gemeente Huizen in relatie tot burgerparticipatie

“Democratie, zowel landelijk als lokaal, wordt te vaak verengd tot de politieke democratie, terwijl juist de maatschappelijke democratie als complement en tegenwicht nadrukkelijker nodig is.”³

Burgers ondernemen steeds vaker actie in hun omgeving. Ze bedenken een oplossing voor het verbeteren van de verkeersveiligheid of het onderhoud van speeltuinen.

Veel burgers voelen zich betrokken bij hun omgeving en zetten zich vrijwillig in om de leefbaarheid te verbeteren. Ze kopen bijvoorbeeld collectief zonnepanelen of richten een lokale coöperatie op om zorg te verlenen. Het gaat hier om burgerparticipatie.

Veel burgers willen niet een overheid die alles voor hen oplost maar een overheid die met hen meedenkt. Zo ontstaat een nieuwe samenwerking tussen burgers en overheid, en hierbij horen nieuwe verhoudingen.

Burgerparticipatie vraagt om een andere rol van de overheid. Meedenken met de burger en waar nodig diens plannen faciliteren heet overheidsparticipatie. De gemeente kan bijvoorbeeld met wijkbudgetten burgers hun eigen plannen laten uitvoeren. Dit veronderstelt:

- een sterke lokale democratie die maatschappelijke problemen op maat kan aanpakken. Dat betekent dat er ruimte moet zijn voor nieuwe, andere vormen van bestuur en politiek;
- een gemeentebestuur dat in rol en inrichting, proces en praktijk, start met de wensen en verwachtingen van de samenleving;
- nieuwe interbestuurlijke verhoudingen: samen met medeoverheden gelijkwaardigheid, transparantie en samenwerking centraal stellen⁴

² Het kwaliteitshandvest is afgeleid van het handvest dat wordt gehanteerd door de rekenkamers van Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en de Randstedelijke rekenkamer.

³ Putters, directeur SCP in een speech voor het Genootschap van oud-senatoren, 2015.

⁴ Zie: “Lokale democratie: actie op maat”, VNG, z.j.

De Rijksoverheid wil deze ontwikkeling stimuleren en ondersteunen. Zie hiervoor bijvoorbeeld de publicatie "Wil en wet, over maatschappelijke initiatieven en regelgeving" uit 2015 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Het onderzoek zal zich richten op de volgende vragen.

- Welke vormen van burgerparticipatie zijn er in Huizen in 2018, waarin de gemeente participeert?
- Is de gemeente bestuurlijk bereid en organisatorisch in staat om vormen van burgerparticipatie te ondersteunen?
- Welke acties moeten gemeentelijk worden genomen om de overheidsparticipatie te optimaliseren?

Daarnaast zal inzicht worden geboden in enkele succesvolle (landelijke) voorbeelden van burgerparticipatie.

4.3. Wat willen we bereiken?

- Een optimaal klimaat voor burgerparticipatie en
- een doelmatige en doeltreffende overheidsparticipatie.

4.4. Wat gaan we daarvoor doen?

Door middel van onderzoek:

- een bijdrage leveren aan een optimaal klimaat voor burgerparticipatie;
- een bijdrage leveren aan een doelmatige en doeltreffende overheidsparticipatie.

4.5. Wat mag het kosten?

Het budget voor 2018 bedraagt € 44.568. Voor het bepalen van de hoogte van het budget is destijds - in 2006 - het landelijk breed gedragen uitgangspunt gehanteerd dat per inwoner van een gemeente 1 euro aan rekenkameronderzoek besteed mag worden. Het budget is sinds 2006 volgens de gemeentelijke uitgangspunten geïndexeerd (in 2018 met 0 %).

4.6. Doel aanbevelingen

Bij rekenkamerwerk gaat het om *doorwerking*. Hiervan is sprake als de gemeenteraad de conclusies en de aanbevelingen van de rekenkamercommissie onderschrijft en de aanbevelingen door de gemeente worden geïmplementeerd.